

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Tos/153/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6921010520
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6921010520.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka, LL.M. a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a Mgr. Jána Bednára, v trestnej veci odsúdeného H. L. pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí dňa 17. januára 2023, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11Nt/17/2021 zo dňa 10.11.2022, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného H. L. zamietla.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením sp. zn. 11Nt/17/2021 zo dňa 10.11.2022 samosudca Okresného súdu Rimavská Sobota podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol návrh odsúdeného H. L. na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 11T/27/2018, keď nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Proti tomuto uzneseniu odsúdený zahlásil sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí dňa 10.11.2022, ktorú odôvodnil samostatným písomným podaním doručenými okresnému súdu dňa 24.11.2022 a následne aj písomným podaním prostredníctvom svojho obhajcu, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 16.12.2022.

V samostatne podaných dôvodoch sťažnosti odsúdený uviedol, že v predmetnej dobe bol on sám napadnutý príbuznými B. D. dosť vážnym spôsobom. V čase, keď obývali dom v Hnúšti, odsúdený nevnikol do domu kde bývala B. D. a nedopustil sa voči nej žiadneho trestného činu, čo mu dosvedčili aj jeho svedkovia pri obnove konania ako aj to, že mal vážne zranenia zapríčinené príbuznými B. D.. Keďže sa to udialo dávno, nechcel svojim blízkym privodiť trestné stíhanie, preto nespomenul, že celá situácia sa mala odohrať z dôvodu, že v dome v Hnúšti mala B. D. načierno páliť elektrinu, čo chcel nahlásiť na políciu v T.. Nevedel však, že na tomto nelegálnom odbere elektriny sa podieľala aj jeho rodina a za tento skutok bol odsúdený N. R.. Ďalej uviedol, že spolu s družkou T. A. vychovávajú 11 detí a ich situácia sa finančne aj citovo rapídne zhoršila, pretože ich spoločné deti potrebujú oboch rodičov. Mal za to, že bol odsúdený na základe dohadov a krivých svedectiev. B. druh Q. A. bol stíhaný pre ublíženie na zdraví odsúdeného a oslobodený kvôli nepríčetnosti. Je aj drogový závislý a kvôli tomu sa im rozpadla rodina, často sa hádali. Napokon odsúdený dôvodil, že súčasný trest nevykonáva bezdôvodne, ku všetkému sa priznal, ale voči D. sa ničoho nedopustil a už vôbec nie toho, čo mu dal za vinu súd v Rimavskej Sobote. Zároveň požiadal, aby bola táto vec riadne vyšetrená, aby nevykonával trest za niečo, čoho sa nedopustil. Na základe uvedeného požiadal krajský súd o vyhovenie jeho návrhu alebo o zníženie uloženého trestu.

V písomných dôvodoch doručených okresnému súdu prostredníctvom obhajcu odsúdený uviedol, že sa skutku a trestného činu nedopustil a objektívne ani nemohol dopustiť, pretože v čase spáchania skutku bol sám napadnutý, a to do tej miery, že nebol schopný dopustiť sa konania, ktoré sa mu kladie za vinu.

Túto podstatnú okolnosť potvrdili aj vypočutí svedkovia. Svedkovia jednoznačne uviedli, že odsúdený sa skutku nemohol dopustiť, pretože bol sám zbitý, a teda nemohol byť v rodinnom dome č. 582 a porušiť tak domovú slobodu B. D.. V prípade obnovy konania by výpovede svedkov mohli byť vykonané dôkladnejšie so zameraním na dokázanie nevinu odsúdeného. Súd v pôvodnom konaní rozhodol len na základe výpovede poškodenej a čiastočne svedka Q. A.. Je potrebné vziať do úvahy aj výpoveď svedka Q. A., druhá poškodenej, ktorý vypovedal, že keď sa mal skutok stať, nebol doma. Táto jeho výpoveď je dôležitá a pravdivá preto, že v tom čase skutočne nebol doma, keďže sa dopustil protiprávneho konania proti odsúdenému. Z toho dôvodu odsúdený ani nemohol byť v čase skutku v dome poškodenej a nemohol sa dopustiť konania na škodu B. D.. Napriek jeho návrhu na oboznámenie sa so spisom sp. zn. 3T/113/2018, v ktorom vystupuje v pozícii poškodeného, sa súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého uznesenia s týmto spisom a protiprávnym konaním Q. A. proti nemu, časovými a skutkovými okolnosťami vôbec nevysporiadal. Na základe uvedeného navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle tohto ustanovenia dospel krajský súd k záveru, že sťažnosť odsúdeného nebola dôvodne podaná, pretože v posudzovanom prípade neboli splnené zákonné podmienky obnovy konania v zmysle obsahu ust. § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom krajský súd zistil, že H. L. bol rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/27/2018 zo dňa 26.02.2019 uznaný za vinného zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov s probačným dohľadom počas trvania skúšobnej doby. Zároveň mu súd uložil povinnosť nepriblížiť sa k poškodenej na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydla a tiež povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. U. Okresný súd Rimavská Sobota uznesením sp. zn. 11T/27/2018 zo dňa 07.10.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tos/132/2021 zo dňa 19.01.2022 nariadil odsúdenému nepodmienený výkon uloženého trestu odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Odsúdený požiadal o obnovu vyššie uvedeného konania dňa 03.11.2021 písomným podaním, ktoré doplnil prostredníctvom svojho obhajcu dňa 09.05.2022. Žiadosť odôvodnil tým, že ho súd odsúdil na základe nepriamych dôkazov, nevyočul jeho svedkov, ktorí vedia dokázať jeho nevinu. V tú noc ho napadla rodina B. D. a jej druh Q. A.. V tom čase bývali v ich dome v T. - časť G. XXX/XX, a to bez akýchkoľvek dokladov. Na hlavnom pojednávaní nepredložili žiaden doklad o povolení, že tam môžu bývať. Odsúdený ďalej uviedol, že ten dom dával dokopy desať rokov. Na tej istej adrese v tom čase bývala aj jeho mama G. Radičová, ktorá je majiteľkou toho domu a pozemku. Uvedené doklady predložil aj na hlavnom pojednávaní, čo súd nezobral do úvahy a taktiež ani lekársku správu, čo bol napadnutý. Mal dosť vážne zranenia, a to 3 dolámané rebrá, rozbitú hlavu na viacerých miestach a bol dokopaný po celom tele. Tieto zranenia si vyžiadali liečenie na dobu viac ako 48 dní. Odsúdený tiež uviedol, že súd nezobral do úvahy jeho svedkov a doklady, ktoré by potvrdili jeho nevinu.

V doplnenom podaní dôvodil, že z hľadiska posudzovania dôvodnosti a splnenia materiálnych podmienok obnovy konania v pôvodnom konaní súd nevyočul svedkov, ktorí by potvrdili jeho obhajobu, že sa trestného činu nedopustil. V čase pôvodného trestného konania konkrétne ani nevedel, kto by mohol jeho obhajobu potvrdiť, avšak po odsúdení zistil, že okolnosti skutku videli a mohli všetko počuť svedkovia E. R., G. R., N. R., T. A., G. H., rod. A., všetci bytom T., G. č. XXX, ako aj svedkovia K. V., M. F. a G. M., všetci bytom T., G. č. XXX. Podľa názoru odsúdeného je nevyhnutné, aby bola opätovne preverovaná jeho obhajoba v tom smere, že poškodená nemala právny dôvod bývať v rodinnom dome, a preto je toho názoru, že on nemohol porušovať domovú slobodu poškodenej B. D.. Poškodená trestné oznámenie proti odsúdenému podala z dôvodu, že on sám ako poškodený podal trestné oznámenie na jej príbuzných za ublíženie na zdraví, ktoré mu spôsobili toho istého dňa.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku, obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr než sa rozhodne, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Úlohou obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je náprava skutkových väd právoplatného rozhodnutia v prípade, ak vyjdú najavo nové skutočnosti alebo dôkazy spochybňujúce doterajšie skutkové zistenia a rozhodnutia prijaté na ich podklade. Záver o tom, či existencia nových skutočností alebo nových dôkazov je spôsobilá odôvodniť iné než pôvodne právoplatné rozhodnutie, môže súd ustáliť len porovnaním doposiaľ vykonaných dôkazov s dôkazným významom novotvrdených skutočností alebo novovykonaných dôkazov, a to v rozsahu ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ktorý postup nie je v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi z ust. § 2 ods. 19 Trestného poriadku.

V konaní o povolení obnovy konania súd nemôže preskúmať správnosť pôvodného rozhodnutia, jeho zákonnosť a odôvodnenosť, nie je možné posudzovať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, či sa súd pri rozhodovaní, a to vrátane rozhodovania o treste, vysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a obhajobou odsúdeného, či rešpektoval zásady bezprostrednosti a ústnosti pri dokazovaní, či bolo zachované právo na obhajobu, či vykonal a prihliadol na všetky do úvahy prichádzajúce dôkazy a podobne. V zmysle skôr uvedeného povinnosťou súdu v konaní o povolení obnovy je skúmať správnosť právoplatného rozsudku v tom rozsahu, či nové skutočnosti alebo dôkazy odôvodňujú zásah do právoplatnosti a nezmeniteľnosti rozsudku vydaného súdom v základnom konaní. Samotné tvrdenie osoby, ktorá podala návrh na povolenie obnovy konania, nie je pre takéto zásadné rozhodnutie postačujúce a súd ani nie je povinný vydať rozhodnutie v súlade s jej právnymi názormi (I. ÚS 50/04) alebo hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Okresný súd určil termín verejného zasadnutia o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania v dňoch 06.10.2022, 03.11.2022 a 10.11.2022, na ktorom, okrem iného, vypočul svedkov navrhovaných odsúdeným, pričom po riadne vykonanom dokazovaní súd nezistil splnenie podmienok pre povolenie obnovy konania a návrh odsúdeného zamietol.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu je krajský súd toho názoru, že okresný súd v posudzovanom prípade postupoval dôsledne a vykonaným dokazovaním si vytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie o zamietnutí návrhu odsúdeného, ktorým sa domáhal obnovy konania. Výrok o zamietnutí návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania tak zodpovedá stavu veci a zákonu, pričom konanie, ktoré rozhodnutiu súdu predchádzalo, bolo vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne rozviedol, z akých dôvodov nemohol vyhovieť návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, pričom krajský súd sa s týmto odôvodnením v plnej miere stotožnil a v podrobnostiach naň odkazuje.

Vzhľadom k tomu, že okresný súd prejednávanej veci venoval náležitú pozornosť zostáva krajskému súdu len akcentovať správnosť záverov okresného súdu a k sťažnostným námietkam odsúdeného uviesť, že odsúdený skutočnosťami uvádzanými v tomto konaní sleduje prehodenie už ustáleného dôkazného stavu v jeho trestnej veci vo svoj prospech, čo je v intenciách jeho obhajoby prípustné a legálne, ale po právoplatnosti jeho odsúdenia tomuto zámeru nemôže slúžiť obnova konania ako inštitút mimoriadneho opravného prostriedku. Odsúdený rovnako navrhol vypočúť svedkov, ktorí síce neboli v pôvodnom konaní vypočutí, pretože neboli známi, na druhej strane však treba uviesť, že obsah ich výpovede nie je spôsobilý privodiť odsúdenému priaznivejšie rozhodnutie o vine či treste, pretože skutočnosti, o ktorých svedkovia vypovedali, nemajú priamy súvis s podstatou skutku (po jeho objektívnej stránke), z ktorého bol odsúdený uznaný za vinného, a ktorý bol právne kvalifikovaný ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona. Vypočutí svedkovia sa ohľadom predmetného skutku vyjadrovali len sprostredkované a k jeho samotnej podstate sa vyjadriť nevedeli.

Nemožno tiež opomenúť, že k spáchaniu trestného činu malo dôjsť v januári 2017 vo večerných hodinách, pričom od jeho spáchania po výsluch svedkov na verejnom zasadnutí uplynulo takmer 6 rokov. Je všeobecne známou skutočnosťou, že s pribúdajúcim časom sa schopnosť uchovať si trestnoprávne relevantné informácie v podrobnostiach v pamäťovej stope prirodzene znižuje. Nemožno preto očakávať, že svedok si s odstupom viacerých rokov bude pamätať detaily skutkových okolností v prospech odsúdeného. Je tiež potrebné dať do pozornosti, že v prípade vypočutých svedkov sa jedná o rodinných príslušníkov odsúdeného. V dôsledku rodinného vzťahu svedkov k odsúdenému je nevyhnutné hodnotiť vierohodnosť svedkov a ich výpovedí. Je povinnosťou súdu pri hodnotení vierohodnosti svedka prihliadnuť najmä k vnútornej štruktúre výpovede svedka, teda či si neodporuje v podstatných okolnostiach, o ktorých vypovedal k logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých svedok vypovedal, či výpoveď svedka je v súlade aj s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní a či jeho výpoveď je konzistentná a jednoznačne vypovedá o podstatných okolnostiach skutku. Taktiež je potrebné prihliadať na existenciu vlastného záujmu svedka na výsledku trestného konania, v prípade, že v trestnom konaní vyjde najavo motív a príčiny, ktoré by mohli mať na výpoveď svedka vplyv. Je úlohou súdu, aby po zvážení všetkých dôkazov a okolností prípadu, postupom v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku podľa vnútorného presvedčenia rozhodol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná a ktorá vierohodná nie je (6To/8/2018). Z hľadiska hodnotenia vierohodnosti nových vypočutých svedkov a ich svedeckých výpovedí existuje dôvodný predpoklad, že tieto ich výpovede môžu byť účelové v dôsledku motivácie polepšiť odsúdenému. Nič to však nemení na skutočnosti, že obsah výpovedí novovypočutých svedkov nemá bezprostredný súvis so skutkom spáchaným odsúdeným a nie sú spôsobilé privodiť preňho priaznivejšie rozhodnutie či už v otázke viny alebo trestu.

Aj krajský súd je preto toho názoru, že odsúdený neuviedol žiadne nové skutočnosti a nepredložil žiadne nové dôkazy takej kvality, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom odsúdeného.

Skutkové okolnosti prejednávaneho prípadu a vina odsúdeného boli v pôvodnom konaní starostlivo ustálené na základe vykonaného dokazovania, kedy odsúdeného zo spáchania skutku usvedčovali najmä Poškodená B. D. a svedkovia Q. A. a Q. A., výpovediam ktorých svedkov zodpovedali aj listinné dôkazy, napr. lekárske správy o zraneniach poškodenej a podobne.

Pokiaľ odsúdený namietal, že predmetného skutku sa nemohol dopustiť, pretože on sám bol napadnutý príbuznými poškodenej a bol odsúdený len na základe výpovede poškodenej, svedka Q. A. a nepriameho svedka Q. A., nemožno týmto jeho sťažnostným námietkam prisvedčiť. Pokiaľ odsúdený uvádzal, že on sám bol napadnutý, táto skutočnosť ho nijako nezbavuje viny a nevyvracia spáchanie trestného činu práve odsúdeným. Krajský súd nespochybňuje, že odsúdený mohol byť skutočne napadnutý rodinnými príslušníkmi poškodenej, ale k napadnutiu odsúdeného malo dôjsť až po spáchaní skutku odsúdeným, ktorá skutočnosť by korešpondovala s výpoveďou svedka Q. A., ktorý na hlavnom pojednávaní uviedol, že pred skutkom odsúdeného nikto nebil a zároveň priznal, že po tom, ako poškodenú odviezli na vyšetrenie, medzi svedkom a H. L. došlo ku konfliktu, pričom svedok sám fyzicky napadol a zbil odsúdeného, zároveň ho aj kopol. Je preto evidentné, že odsúdený L. mal byť skutočne napadnutý iným, avšak až po tom, ako spáchal prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona. Taktiež pokiaľ odsúdený spochybňoval preukázanie viny v základnom konaní, krajský súd akcentuje, že výsledky vykonaného dokazovania tvorili ucelenú reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých možno vyvodiť záver, že odsúdený sa dopustil konania tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku súdu prvého stupňa.

Sťažnostné námietky odsúdeného v tomto konaní sú preto irelevantné, vznesené v snahe prehodnotiť ustálené okolnosti týkajúce sa jeho trestnej činnosti a na to nadväzujúce právne závery konajúcich súdov. Aj podľa krajského súdu navrhované dôkazy (svedecké výpovede vyššie označených svedkov) v kontexte už uvedeného nepredstavuje nový dôkaz v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý by mohol odôvodniť zmenu pôvodného súdneho rozhodnutia v otázke viny a trestu uloženého odsúdenému.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Keď za týchto okolností okresný súd v napadnutom uznesení zamietol návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania, postupoval správne, preto krajský súd sťažnosť odsúdeného podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.